

تفسیر مالیاتی

محمدعلی بیگ پور

رسمی شامل دو قسمت به شرح زیر است:
۱-۱- در قسمت صدر آن مقرر شده است «هرگاه حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی یا سازمان حسابرسی در اجرای بند الف این ماده (اظهار نظر حسابرس مالیاتی نسبت به کفایت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی مالیاتی) به موارد ایرادی برخورد نمایند که به نظر آنها به اعتبار دفاتر خللی وارد ننماید و تعیین درآمد واقعی مشمول مالیات امکان پذیر باشد، ضمن درج موارد ایراد در گزارش خود، درآمد مشمول مالیات را تعیین خواهند کرد».

۱-۲- در قسمت ذیل تبصره مذکور عنوان شده است «در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک مزبور برای محاسبه درآمد مشمول مالیات، غیر قابل رسیدگی تشخیص داده شود و یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آیین نامه مربوط مورد قبول واقع نشود، حسابداران رسمی باید موضوع را به اداره امور مالیاتی اعلام تا اداره امور مالیاتی موضوع را به هیئت سه نفری اعلام نماید،

۱-۳- طبق مقررات آیین نامه اجرایی مصوب ۱۳۷۹ هیئت وزیران در صورتیکه هیئت سه نفری دفاتر را قبول می کرد رسیدگی مالیاتی مجدداً به وسیله حسابدار رسمی انجام می گرفت، اما در صورت نپذیرفتن دفاتر به وسیله هیئت سه نفری رسیدگی مالیاتی به عهده اداره امور مالیاتی محول می شد.

۱-۴- اما در آیین نامه اجرایی اصلاحی مورخ ۸۷/۱/۱۰ هیئت وزیران به شماره ۷۴۰/ت۳۷۱۲۹ اصلاحاتی به شرح زیر انجام پذیرفت.

الف) قسمت ذیل تبصره ۲ ماده ۵ اصلاح و مقرر گردید در صورتی که حسابداران رسمی دفاتر و اسناد مدارک را برای محاسبه درآمد مشمول مالیات غیر قابل رسیدگی تشخیص دهند و یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آیین نامه مربوط مورد قبول قرار ندهند باید موضوع را به اداره امور مالیاتی اعلام و از ادامه رسیدگی مالیاتی خودداری نمایند، زیرا در صورت قبول یا عدم قبول دفاتر به وسیله هیئت سه نفری، اختیار ادامه

بحث و بررسی در خصوص ماده واحده و آیین نامه اجرایی استفاده از خدمات حرفه ای و تخصصی حسابداران رسمی و محدودیت اختیارات حسابداران رسمی بخشنامه سازمان امور مالیاتی.

ماده واحده قانون استفاده از خدمات حرفه ای و تخصصی حسابداران رسمی ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی در سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. تصویب قانون مذکور از دو جهت حائز اهمیت بود: اول احیای قانون قبلی که در سال ۱۳۵۹ از سوی شورای انقلاب منسوخ شد و استفاده از خدمات حسابداران رسمی تا سال ۱۳۸۱ به بوته فراموشی سپرده شد؛ دوم ایجاد انضباط مالی و کنترل صورت های مالی و گردش عملیات بنگاه های اقتصادی به وسیله حسابداران رسمی و کاهش هزینه رسیدگی به دفاتر و صورت های مالی واحدهای اقتصادی برای سازمان امور مالیاتی.

موارد با اهمیت و تاثیرگذار آیین نامه اجرایی:

۱- تبصره ۲ ماده ۵ آیین نامه اجرایی تبصره ۴ ماده واحده قانون استفاده از خدمات حرفه ای و تخصصی حسابداران

رسیدگی مالیاتی از حسابداران رسمی سلب و رسیدگی مالیاتی به وسیله ادارات امور مالیاتی انجام می‌گیرد.

ب) در آیین‌نامه اجرایی اصلاحی پیش‌بینی گردید که در صورت اختلاف نظر بین حسابداران رسمی و ادارات امور مالیاتی، موضوع به هیئتی متشکل از نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور و شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران و یک نفر از حسابداران رسمی به انتخاب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور ارجاع می‌گردد. رأی هیئت مذکور مورد قبول سازمان امور مالیاتی کشور و جامعه حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی بوده و مبنای حل و فصل پرونده ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

۲- سازمان امور مالیاتی کشور بخشنامه‌ای در ۲ بند به شماره ۲۳۳/۱۷۲۴/۶۵۳۲۷ در تاریخ ۸/۷/۸۷ صادر و ابلاغ کرد. معنا و مفهوم هر دو بند بخشنامه مذکور این است که حسابداران رسمی در صورتی که کوچک‌ترین ایراد و اشکالی در دفاتر یا صورت‌های مالی مشاهده کردند و لو اینکه به اعتبار دفاتر خللی وارد نکند و تعیین درآمد مشمول مالیات واقعی امکان‌پذیر باشد باید موارد را به اداره امور مالیاتی اعلام کند تا اداره امور مالیاتی به هیئت سه نفری ارجاع دهد. در این صورت حسابداران رسمی باید از ادامه رسیدگی مالیاتی خودداری کنند. به عبارت دیگر اختیار مندرج در صدر تبصره ۲ ماده ۵

آیین‌نامه اجرایی هیئت وزیران با حکم بند ۲ بخشنامه فوق‌الاشاره از حسابداران رسمی سلب شده است.

۳- بخشنامه مذکور اولاً مغایر و ناقض قسمت صدر تبصره ۳ ماده ۵ آیین‌نامه اجرایی مصوب سال ۱۳۷۹ و اصلاحی مورخ ۱۰/۱/۸۷ است که خود جای تأمل دارد، زیرا بخشنامه سازمان نمی‌تواند تصویب‌نامه هیئت وزیران را نقض و مغایر مفاد آن باشد؛ ثانیاً موجبات تضییع حقوق مؤدیان مالیاتی را فراهم کرده است و موجب ضرر و زیان و صرف وقت و هزینه برای مؤدیان و حسابداران رسمی شده است؛ ثالثاً اگر منظور و هدف سازمان امور مالیاتی از صدور و ابلاغ این بخشنامه کنترل کار حسابداران رسمی و ایجاد انضباط مالی و حفظ حقوق دولت و سازمان بوده است، نتیجه آن عکس خواهد بود، زیرا حسابداران رسمی برای حفظ منافع و حقوق خود و مؤدی از ذکر هرگونه ایراد یا اشکال رسیدگی در گزارش خود خودداری می‌نمایند و ادارات امور مالیاتی هم، چون از نظر قانونی نمی‌توانند به دفاتر و اسناد و مدارک مؤدیان مراجعه کنند، صدور بخشنامه یاد شده جز پنهان‌کاری اجباری برای حسابداران رسمی و عدم تحقق اهداف سازمان امور مالیاتی و ضرر و زیان و بدبینی و بی‌اعتمادی مؤدیان، حاصلی برای سازمان امور مالیاتی نخواهد داشت.